

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl į Sąjungą įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005

(COM(2016) 825 final – 2016/0413 (COD))

(2017/C 246/04)

Pranešėjas: **Javier DOZ ORRIT**

Bendrapranešėjis: **Mihai IVAȘCU**

Konsultavimasis	Europos Parlamentas, 2017 1 19 Europos Sąjungos Taryba, 2017 1 19
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 ir 304 straipsniai
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2017 4 6
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 4 27
Plenarinė sesija Nr.	525
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	154/4/4

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK mano, kad kova su terorizmu ir jo finansavimu bei su pinigų plovimu ir kitų su tuo susijusių formų ekonominiiais nusikaltimais turėtų būti nuolatinis ES politikos prioritetas.

1.2. EESRK pritaria Komisijos pasiūlyme, kuriuo panaikinamas ankstesnis 2005 m. reglamentas, išdėstytoms priemonėms, siekiant pakoreguoti reglamentavimo sistemą pagal dabartinę padėtį ir pašalinti įvairiuose sistemos įgyvendinimo tyrimuose nustatytus trūkumus.

1.3. EESRK mano, kad išplėtus kontrolės mastą ir institucijų kompetenciją atlikti patikras bei konfiskuoti prekes kaskart, kai yra pagrįstų neteisėtos veiklos požymių, bus lengviau nustatyti daugiau sukčiavimo atvejų ir surinkti daugiau informacijos.

1.4. EESRK laikosi nuomonės, jog, norint naujuoju reglamentu pasiekti maksimalių rezultatų, reikia stiprinti tiek kompetentingų institucijų, tiek valstybių narių bendradarbiavimą. EESRK ragina visas valstybes nares suteikti Europolui galimybę naudotis savo kovos su terorizmu duomenų bazėmis. Be to, Komisija turėtų skatinti taikyti tokias bendradarbiavimo priemones, kurios padėtų visoms valstybėms narėms įgyti reikalingų priemonių skirtingų kategorijų gryniesiems pinigams ir jų pervežimo būdams veiksmingai kontroliuoti.

1.5. EESRK siūlo Komisijai, atlikus tyrimą ir surengus išsamias konsultacijas, parengti planą, kaip mažinti grynųjų pinigų naudojimą ES. Šiuo atžvilgiu reikia apsvarstyti, ar 10 000 EUR privalomo deklaravimo riba yra tinkama.

1.6. EESRK mano, kad Komisija turėtų žengti dar toliau ir nustatyti sankcijas už deklaravimo prievolės nevykdymą. Kad būtų išvengta sukčiautojams naudingų spragų, sankcijos visose valstybėse narėse turėtų būti suvienodintos ir apie jas turi būti nuosekliai pranešama Komisijai.

1.7. EESRK pakartoja savo ankstesnėje nuomonėje ECO/408⁽¹⁾ išreikštą susirūpinimą dėl įvairių veiksmų, galinčių stipriai sumažinti reglamento veiksmingumą. Pagrindinis dalykas yra tas, kad mokesčių rojai, kuriuose vykdoma didžioji dalis pinigų plovimo veiklos ir iš kurių plaukiančius pinigų srautus ES turėtų ypač stebėti, neįtraukti į šalių ir regionų, kuriuos Komisija 2016 m. liepos 14 d. pasiūlyme dėl reglamento įvardija kaip keliančius didelę riziką, sąrašą.

1.8. Nusikalstamų pinigų srautų tyrimas susijęs su kitais nusikaltimais, ypač nusikaltimais mokesčių tvarkai. Todėl EESRK siūlo prieigą prie informacijos, surinktos kontroliuojant pinigų srautus, suteikti ir mokesčių institucijoms.

1.9. EESRK mano, kad nuo tada, kai bus priimtas naujasis reglamentas, į grynųjų pinigų apibrėžtį, be aukso, dar reikėtų įtraukti kitas „brangias vertės neprarandančias prekes“.

1.10. EESRK pripažįsta išankstinio mokėjimo kortelių socialinę vertę visoje ES, tačiau atkreipia dėmesį į grėsmę, kad tokiais priemonėmis taip pat gali naudotis nusikaltėliai ir teroristai savo veiklai slapta finansuoti.

1.11. Kadangi daugėja duomenų, kuriuos institucijos renka ir kuriais keičiasi, EESRK rekomenduoja stiprinti šių duomenų apsaugą ir išnagrinėti galimybę netinkamai arba neteisėtai duomenis naudojančiams pareigūnams ir asmenims taikyti griežtesnes administracines ir baudžiamąsias sankcijas.

1.12. Ši problema pagal savo mastą yra tarptautinė, todėl ES institucijoms taip pat reikia visapusiškai dalyvauti šioje srityje veikiančių tarptautinių organizacijų darbe.

1.13. EESRK palankiai vertina tai, kad nuo 2018 m. pašalinami iš apyvartos 500 EUR nominalo banknotai, atsižvelgiant į tai, kad pakankamai dokumentų patvirtina jų naudojimą atsiskaitymui grynaisiais pinigais vykdant neteisėtą prekybą, nes stambių pinigų sumų gabenimui ir laikymui nereikia daug vietos.

1.14. EESRK pakartoja Komisijai, kad Europos piliečių apsauga turėtų išlikti svarbiausiu prioritetu, kad ir kiek tai kainuotų ir pareikalautų pastangų.

2. Bendra informacija ir Komisijos pasiūlymas

2.1. Pagal Kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų planą⁽²⁾ Komisija siūlo vietoj šiuo metu galiojančio 2005 m. reglamento⁽³⁾ priimti naują reglamentą dėl į Sąjungą iš trečiųjų šalių įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės.

2.2. 2015 m. gegužės mėn. ES priėmė ketvirtąją kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu dokumentų rinkinį. Be kitų iniciatyvų, į jį įeina ketvirtoji direktyva dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui (KPPD 4) ir reglamentas dėl informacijos, pateikiamos pervedant lėšas⁽⁴⁾ – šiuo metu vyksta jų perkėlimo į nacionalinę teisę etapas. EESRK išdėstė savo poziciją dėl teisėkūros procedūra priimtų aktų rinkinio savo nuomonėje dėl kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinio⁽⁵⁾.

2.3. 2016 m. vasario mėn. Komisija paskelbė veiksmų planą dėl kovos su teroristų finansavimu stiprinimo⁽⁶⁾. Jis įgyvendinamas dviem teisėkūros etapais. Pirmuoju etapu (2016 m. liepos mėn.) Komisija parengė pasiūlymus dėl dviejų direktyvų: KPPD 5, kuria iš dalies keičiami įvairūs KPPD 4 aspektai, pasiūlymą dėl Direktyvos dėl prieigos prie kovos su pinigų plovimu informacijos⁽⁷⁾ ir pasiūlymą dėl Komisijos deleguotojo reglamento⁽⁸⁾ dėl didelės rizikos trečiųjų šalių (mokesčių rojų) nustatymo, papildant KPPD 4 ir KPPD 5⁽⁹⁾. EESRK priėmė nuomones dėl 5-osios KPPD ir reglamento, taip pat nuomonę dėl antrosios direktyvos⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ OL C 34, 2017 2 2, p. 121

⁽²⁾ COM(2016) 50 final.

⁽³⁾ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1889/2005 (OL L 309, 2005 11 25, p. 9).

⁽⁴⁾ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 (OL L 141, 2015 6 5, p. 73) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/847 (OL L 141, 2015 6 5, p. 1).

⁽⁵⁾ OL C 271, 2013 9 19, p. 31.

⁽⁶⁾ COM(2016) 50 final.

⁽⁷⁾ COM(2016) 450 final, 2016/0208 (COD) ir COM(2016) 452 final, 2016/0209 (CNS).

⁽⁸⁾ Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1675 (OL L 254, 2016 9 20, p. 1).

⁽⁹⁾ OL C 34, 2017 2 2, p. 121.

⁽¹⁰⁾ OL C 34, 2017 2 2, p. 127

2.4. Antruoju etapu (2016 m. gruodžio mėn.), be šioje nuomonėje paminėto reglamento, Komisija siūlo priimti direktyvą dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis⁽¹¹⁾ ir reglamentą dėl nutarimų išaldyti ir konfiskuoti nusikalstamą turtą tarpusavio pripažinimo⁽¹²⁾.

2.5. 2005 m. reglamentu papildomos Kovos su pinigų plovimu direktyvos nuostatos ir įvedama siunčiamų grynųjų pinigų, kurių bendra suma sudaro 10 000 EUR arba daugiau, kontrolė. Dabartiniu Komisijos pasiūlymu⁽¹³⁾ siekiama: užpildyti esamų teisės aktų spragas, atsižvelgiant į policijos, teisminių ir muitinės institucijų vykdomus tyrimus; išplėtoti ir papildyti 4-ąją KPPD⁽¹⁴⁾ ir 5-ąją KPPD⁽¹⁵⁾ dėl kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu; patikslinti ES teisės aktus, kad jie atitiktų tarptautinius standartus ir rekomendacijas, ypač Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu (angl. FATF) rekomendaciją Nr. 32.

2.6. Šiuo pasiūlymu sprendžiami šie klausimai: nepakankamas taikymas tarpvalstybiniam grynųjų pinigų judėjimui; sunkumai, kylantys institucijoms keičiantis informacija; tai, kad kompetentingos institucijos neturi galimybės laikinai sulaukyti ribos nesiekiančių sumų (iki 10 000 EUR); netobula grynųjų pinigų apibrėžtis; valstybėse narėse skiriamų baudų už nepateiktą deklaraciją skirtumai; įgyvendinimo valstybėse narėse skirtumai.

2.7. Pasiūlymu vietoj esamo teisės akto priimti naują reglamentą išplečiama ir patikslinama **grynųjų pinigų apibrėžtis**. Grynjieji pinigai suskirstomi į keturias kategorijas: valiuta, turėtojo apyvarčiosios priemonės (čekiai, kelionės čekiai, pareikštinės formos čekiai ir paprastieji vekseliai), prekės, naudojamos kaip vertės neprarandantis turtas (auksinės monetos ir aukso luitai) ir išankstinio mokėjimo kortelės.

2.8. Pasiūlyme nustatoma prievolė deklaruoti nelydimus grynuosius pinigus, pavyzdžiui, grynuosius pinigus, siunčiamus **pašto, kurjerinėse siuntose arba krovinių transportu**, kai jų suma sudaro 10 000 EUR arba daugiau. Kai kurios valstybės narės taip pat kontroliuoja ES viduje siunčiamus grynuosius pinigus.

2.9. Pagal pasiūlymą kompetentingoms institucijoms suteikiama teisė kontroliuoti mažesnių kaip 10 000 EUR grynųjų pinigų siuntas, taip pat pranešti, jeigu pastebima aiškių nusikalstamos veiklos požymių, ir juos tirti.

2.10. Pagal jį leidžiama **sulaukyti nedeklaruotas** 10 000 EUR arba didesnes grynųjų pinigų siuntas, taip pat lėšas sulaukyti, jeigu nustatoma **nusikalstamų veiksmų požymių**.

2.11. Patobulinta **keitimosi informacija tvarka**, nes reikalaujama aktyviai palaikyti ryšius su finansinės žvalgybos padaliniais. Jeigu pastebima nusikalstamos veiklos požymių, informaciją apie neteisėtas operacijas taip pat reikia pateikti kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir Komisijai. Be to, įvykdžius tam tikras sąlygas, leidžiama tokią informaciją pateikti trečiosioms šalims.

2.12. Pasiūlyme skatinama visose valstybėse narėse už deklaravimo prievolės nevykdymą nustatyti sankcijas, jomis papildant baudžiamąsias sankcijas už nusikalstamą veiklą. Apie kiekvienos valstybės narės sankcijas būtina pranešti Komisijai.

3. Bendrosios pastabos

3.1. EESRK palaiko nuolatinės Komisijos pastangas visame pasaulyje kovoti su pinigų plovimu ir terorizmu. EESRK taip pat pritaria pasiūlytiems pakeitimams, kuriais siekiama patobulinti galiojančius teisės aktus.

3.2. Komisija ir kitos ES institucijos turi labai stengtis užtikrinti, kad Europos visuomenė būtų gerai informuota apie jų norą kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu visomis reikalingomis teisinėmis priemonėmis ir žvalgybos, teisėsaugos bei teisminiais veiksmais. Žinojimas, kad ES institucijos deda pastangas šioje srityje bendradarbiaudamos su visomis valstybėmis narėmis, sustiprins pasitikėjimą jomis ir padidins jų veiklos teisėtumą. Nors ne visus rodiklius galima skelbti, rodiklių rinkinys dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo jau taikomas.

⁽¹¹⁾ COM(2016) 826 – 2016/0414 (COD).

⁽¹²⁾ COM(2016) 819 – 2016/0412 (COD).

⁽¹³⁾ COM(2016) 825 final – 2016/0413 (COD).

⁽¹⁴⁾ Direktyva (ES) 2015/849 (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

⁽¹⁵⁾ Pasiūlymas dėl 5-osios KPPD.

3.3. EESRK ragina ES ir valstybes nares skatinti tolesnį tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su terorizmu, pinigų plovimu ir sunkiais su tuo susijusiais nusikaltimais. Visos ES institucijos turėtų stengtis užtikrinti, kad Komisijos pasiūlytos priemonės būtų įgyvendinamos ir tarptautiniu lygmeniu. Tai vienas iš būdų pasiekti, kad jos būtų veiksmingesnės.

3.4. Pasiūlymu dėl naujojo reglamento siekiama kovoti su neteisėtais pinigų srtais tarp ES ir trečiųjų šalių. Kad ši kova būtų sėkminga, Europos Komisija turi bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir taip užtikrinti, kad kompetentingos valstybių narių institucijos turėtų veiksmingiausių techninių ir žmogiškųjų išteklių ir visų kitų reikalingų išteklių (pvz., dresuotus policijos šunis) šiam tikslui pasiekti.

3.5. Teroristų finansavimo schemų gali būti labai įvairių: nuo piktnaudžiavimo teisėtomis verslo įmonėmis ir teisėtomis ne pelno organizacijomis iki nusikalstamos veiklos ar piktnaudžiavimo tarptautinės prekybos sistema. Teroristų organizacijos nuolat tobulina savo finansavimo metodus, stengdamosi apeiti taikomus teisinius reikalavimus, todėl akivaizdu, kad teisinę sistemą reikia nuolat atnaujinti. Nusikaltėliai ir teroristai paprastai naudojami valstybių narių teisės aktų skirtumais ir savo finansinėms operacijoms pasirenka tas šalis, kurių teisės aktai silpniausi.

3.6. Parengusi Europos saugumo darbotvarkę⁽¹⁶⁾ ir reaguodama į Europoje ir kitose šalyse įvykdytus teroristinius išpuolius, taip pat atsižvelgdama į viešuosius interesus, susijusius su pinigų plovimu, mokesčiniu sukčiavimu ir vengimu mokėti mokesčius naudojantis mokesčių rojais, Komisija per paskutiniuosius dvejus metus ėmėsi daugybės teisėkūros iniciatyvų.

3.7. Remiantis FATF ataskaita⁽¹⁷⁾, gryniesi pinigai plačiai naudojami nusikalstamiems tikslams – tai svarbiausias terorizmo finansavimo šaltinis. Tokiu būdu „išplaunamų“ pinigų kiekį sunku įvertinti, bet FATF ataskaitoje apskaičiuota, kad jis sudaro „nuo šimtų milijardų iki trilijono JAV dolerių per metus“.

3.8. Išanalizavus dabartinio reglamentavimo efektyvumą paaiškėjo, kad grynųjų pinigų siuntų į ES ir iš jos skaičius išlieka didelis. Tačiau grynųjų pinigų patikrinimų atliekama nedaug (100 000 per metus visose valstybėse narėse, skaičiuojant kartu), patikrinimų skaičius įvairiose šalyse yra skirtingas, taip pat labai skiriasi tiriamų įtartinų atvejų skaičius. Neseniai vykusiose konsultacijose šia tema dalyvavo tik devynios šalys, duomenų apie atvejų skaičių ir jų analizę gauta nedaug, o jų palyginti buvo neįmanoma.

3.9. Dėl dabartinio reglamentavimo spragų pašto, kurjerinėse arba krovinių siuntose siunčiami gryniesi pinigai nėra pakankamai specialiai kontroliuojami. Kai kuriais atvejais kompetentingoms institucijoms pritrūksta reikalingų priemonių pakankamai kontrolei atlikti.

3.10. Išplėtus kontrolės mastą ir kompetentingoms institucijoms suteikus galią vykdyti patikras ir, įtarus nusikalstamą veiklą, konfiskuoti prekes net ir tada, kai jų vertė mažesnė negu 10 000 EUR, bus galima nustatyti daugiau sukčiavimo atvejų ir surinkti daugiau informacijos. Dabar surinkta informacija naudojama ne taip, kaip turėtų. Kai kuriose valstybėse narėse informacija teikiama pasyviai, nėra priemonių užtikrinti, kad ji būtų tinkamai tvarkoma. Būtina gerinti kompetentingų institucijų tarpusavio ryšį: tarp muitinės institucijų, kurios daugiausia atsakingos už kontrolę, ir tarp finansinės žvalgybos padalinių, atsakingų už informacijos surinkimą ir analizę, tarp finansinių žvalgybos padalinių ir mokesčių bei teisminių institucijų, tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių kompetentingų institucijų, ypač atsakingų už didesnius neteisėtus grynųjų pinigų srautus į ES ir iš jos, kaip yra mokesčių rojų atveju.

3.11. Pagal dabartinę reglamentavimo tvarką už grynųjų pinigų nedeklaravimą taikomos sankcijos nėra suvienodintos, o atliktos analizės, kaip regis, rodo, kad jomis nedaromas norimas atgrasomasis poveikis. Pagal naująjį reglamentą iš valstybių narių reikalaujama už deklaravimo prievolės nevykdymą nustatyti sankcijas, neatsižvelgiant į tai, ar yra įtariama nusikalstama veikla arba ar gryniesi pinigai yra susiję su kitų nusikaltimų arba pažeidimų tyrimais. Apie sankcijas būtina pranešti Komisijai. EESRK mano, kad turėtų būti sukurta bendra pranešimo procedūra, taikoma visoms valstybėms narėms. Tačiau kiekviena valstybė narė gali nustatyti savas sankcijas. 13 straipsnyje išdėstytas sankcijas reikia suvienodinti, kad per tam tikras šalis veikiantiems nusikaltėliams neatsirastų naudingų spragų.

⁽¹⁶⁾ COM(2015) 185 final.

⁽¹⁷⁾ FATF ataskaita „Pinigų plovimas fiziškai pervežant grynuosius pinigus“ (angl. *Money Laundering: Through the Physical Transportation of Cash*), 2015 m..

3.12. Įgyvendinus reglamentą ir pirmiau minėtas kovos su pinigų plovimu priemonės labai padaugės surenkamų, saugomų ir kompetentingoms su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu kovojančioms tarnyboms bei institucijoms teikiamų asmens duomenų. Jeigu norime ginti pagrindines žmonių teises, ypač susijusias su asmens duomenų apsauga, svarbu įvertinti naujų apsaugos mechanizmų poreikį, diegti juos, jeigu reikia, ir paraginti skirti griežtesnes baudžiamąsias sankcijas neteisėtai informaciją naudojančioms valstybės pareigūnams ir kitiems asmenims.

3.13. Atsižvelgdama į kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu kanalus ir procedūras, įskaitant neteisėtas grynųjų pinigų siuntas, Komisija gana pagrįstai nusprendė imtis abiejų pobūdžių nusikaltimams taikomų teisėkūros priemonių. Abiejų pobūdžių nusikaltimai susiję su kitais panašaus sunkumo arba sunkesniais nusikaltimais. Norint užtikrinti, kad reglamentas ir kitos svarbios teisėkūros priemonės būtų veiksmingai įgyvendintos, itin svarbu, kad įvairios institucijos ir nacionalinės tarnybos bei valstybės narės glaudžiai koordinuotų savo veiksmus taikydamos atitinkamus mechanizmus. Reikia pažymėti, kad įvairių valstybių narių institucijų ir įstaigų – policijos, žvalgybos, teisminių, muitinės ir mokesčių institucijų – bendradarbiavimas yra toli gražu neoptimalus. EESRK ypač susirūpinęs dėl nacionalinių policijos pajėgų ir Europolo bendradarbiavimo stokos. Tai matyti iš to, kad dauguma valstybių narių Europos teisėsaugos agentūrai nesuteikė galimybės naudotis savo kovos su terorizmu duomenų bazėmis. Todėl EESRK ragina ES institucijas ir valstybes nares pakeisti šią padėtį.

3.14. Dar viena nemaža kliūtis reglamentui ir kitoms atitinkamoms teisės aktų nuostatoms dėl kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu veiksmingai taikyti yra politinės valios panaikinti mokesčių rojus trūkumas. Įtikinamiausias to įrodymas yra Reglamento (ES) 2016/1675, kuriuo iš dalies keičiamos KPPD 4 ir KPPD 5, priede pateiktas „strateginių trūkumų turinčių didelės rizikos trečiųjų šalių“ sąrašas. Į sąrašą neįtrauktas nė vienas iš mokesčių rojų, kuriuose įvykdoma daugiausia neteisėtų sandorių, ypač susijusių su pasiūlyme dėl reglamento aptariamais grynųjų pinigų srautais. EESRK priverstas dar kartą pakartoti nuomonėje ECO/408 išdėstytą raginimą: Komisija turėtų pasiūlyti naują mokesčių rojų sąrašą ir sudaryti vieną trečiųjų šalių, kurios nebendradarbiauja tiriant finansinius nusikaltimus ir teroristų finansavimą, sąrašą.

4. Konkrečios pastabos

4.1. Teroristų finansavimas akivaizdžiai yra įgijęs pasaulinį mastą, t. y. teroristinės operacijos vienoje šalyje dažnai finansuojamos iš nusikalstamos veiklos kitoje. Norint užkirsti kelią grynųjų pinigų srautams, susekti ir apriboti finansines operacijas, taip pat sukurti palankesnes sąlygas keistis informacija apie teroristus ir jų finansuotojus, reikalinga grynųjų pinigų kontrolė ir intensyvios teisės aktų pataisos. EESRK, kuriam yra žinomas teroristų finansavimo išorės aspektas, rekomenduoja visoms ES institucijoms visapusiškai dalyvauti visų atitinkamų tarptautinių organizacijų, kuriose jos turi savo atstovus, veikloje, siekdamas, kad panašias priemones būtų galima įgyvendinti visame pasaulyje.

4.2. Grynųjų pinigų siuntos tebėra pagrindinis pinigų plaunančių ir kitų finansinių nusikaltėlių veiklos kanalas⁽¹⁸⁾. EESRK rekomenduoja Komisijai, atlikus išsamų tyrimą, pasikonsultavus su visais suinteresuotaisiais subjektais ir užmezgus glaudžius darbinis santykius su valstybėmis narėmis, ECB ir visų šalių centriniais bankais, parengti planą, kaip mažinti grynųjų pinigų naudojimą ES. 500 EUR banknotų išėmimas iš apyvartos yra žingsnis tinkama linkme. Atliekant tyrimą reikia apsvarstyti, ar 10 000 EUR privalomo deklaravimo riba yra tinkama.

4.3. EESRK prašo Europos Komisijos dėti daugiau pastangų, kad Varšuvos konvencijos⁽¹⁹⁾ rezultatai būtų darniai ratifikuoti visoje ES. Kol kas ją ratifikavo tik 17 valstybių narių, nors pasirašė 26.

4.4. EESRK pripažįsta, kad siūlomu reglamentu būtų galima gerokai patobulinti naudojamas kovos su terorizmu priemones ir kartu padaryti tik minimalų poveikį Europos mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

⁽¹⁸⁾ „Kodėl gryniesi pinigai vis dar karaliauja? Strateginė ataskaita dėl grynųjų pinigų naudojimo nusikalstamų grupių tikslams, padedant plauti pinigus“, Finansinės žvalgybos grupė, 2015 m.

⁽¹⁹⁾ Europos Tarybos konvencija dėl pinigų plovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo ir dėl terorizmo finansavimo, 2005 m.

4.5. EESRK įsitikinęs, kad norint sukurti palankesnes sąlygas skaidriems finansiniams sandoriams ir užtikrinti mažesnes sąnaudas, itin svarbu plėtoti finansinio bendradarbiavimo su kaimyninėmis šalimis ir šalimis, iš kurių į ES plaukia ypatingai dideli migrantų srautai, politiką. Pinigų siuntimo į tas šalis ir iš jų kliūtys bei didelės sąnaudos yra paskata naudotis grynųjų pinigų siuntomis ir sudaryti neskaidrius sandorius, taigi panaudoti šiuos metodus nusikalstamiems tikslams.

4.6. Po neseniai ES įvykdytų išpuolių paaiškėjo, kad teroristai naudojami išankstinio mokėjimo kortelėmis, pavyzdžiui, sumokėdami už viešbučio kambarius (pvz., per 2015 m. lapkričio 13 d. išpuolius Paryžiuje). Nors socialinė šių priemonių vertė akivaizdi, nes jos leidžia pažeidžiamiesiems arba atskirties žmonėms atlikti internetinius ir neinternetinius mokėjimus, EESRK atkreipia dėmesį į grėsmę, kurią kelia tai, kad tomis priemonėmis vis dažniau naudojasi nusikaltėliai arba teroristai.

4.7. Neteisėtas grynųjų pinigų pervežimas susijęs su kitų rūšių nusikaltimais: nusikaltimais mokesčių tvarkai, pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu. Pagal Komisijos pasiūlymą dėl reglamento keistis reguliarių pinigų deklaracijų duomenimis fiskaliniais tikslais nėra leidžiama. EESRK mano, kad šiuos nusikaltimus reikėtų išsamiai ištirti. Komiteto nuomone, pirmiausia reikėtų leisti keistis pirmiau nurodytais duomenimis, nes mokestinis sukčiavimas ir pinigų plovimas yra glaudžiai susiję ir daugeliu atveju vyksta tam tikras pinigų judėjimas.

4.8. Nors pagal siūlomo reglamento 2 straipsnio 2 dalį ir 14 straipsnį Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus ir iš dalies keisti priedą, ypač jo dalį, kurioje išvardijama, kurios „prekės, kurios naudojamos kaip vertės neprarandantis turtas“, laikomos tam tikros formos grynaisiais pinigais, EESRK įsitikinęs, kad prie šios kategorijos iš pradžių priskirti vien tik auksą netikslinga. Į pirmąjį Parlamento ir Tarybos patvirtintą sąrašą būtų galima įtraukti kitas itin vertingas prekes, tokias kaip taurieji metalai arba brangakmeniai (natūralūs arba apdirbti).

4.9. EESRK pakartoja, kad mūsų piliečių saugumo užtikrinimas turėtų išlikti vienu pagrindinių ES ir valstybių narių uždavinių, kad ir kiek pastangų tam reikėtų.

2017 m. balandžio 27 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*
